

Turun yliopisto, Susanna Sutinen

Lausuntopyyntö 30.10.2015

Turun yliopiston ylioppilaskunnan lausunto Turun yliopiston strategiasta ja toimenpideohjelmista vuosille 2016–2020

Kiitämme yliopistoa mahdollisuudesta lausua näkemyksemme strategiasta ja sen toimenpideohjelmista. TYYn lausunto koostuu yleisistä huomioista, joita seuraavat tarkemmat toimenpideohjelmakohtaiset kommentit.

Yleistä strategiasta ja toimenpideohjelmista

Varsinainen strategiateksti on hyvin suppea. Tällä on sekä etunsa että haittansa. Strategia on selkeä ja nopeasti omaksuttava, mutta jättää hyvin paljon toimenpideohjelmien varaan. Tämän johdosta keskitymme lausunnossamme pääasiassa toimenpideohjelmien kommentointiin.

Yliopiston pyynnöstä TYY laati syksyllä 2014 ”Yliopiston kvartaali on 25 vuotta” -pohja-aineiston yliopiston strategiatyön tueksi. On ilahduttavaa nähdä, että useita kohtia aineistosta on huomioitu strategia- ja toimenpideohjelmaluonnoksissa. Erityisen tyytyväinen TYY on opiskelijoiden huomioimisesta merkittävänä ryhmänä yhteisön hyvinvoinnin kannalta. Tämän lisäksi vahva tavoitteellisuus yliopisto-opetuksen pedagogisen pohjan kehittämiseen on enemmän kuin tervetullutta.

Opiskelijoiden näkökulmasta on myös hyvä, että yliopisto lähtee kehittämään opetus- ja tutkimushenkilökunnan mahdollisuuksia tutkimusvapaisiin. Parhaimmillaan joustavuus opiskelijoiden suuntaan, esimerkiksi ympärivuotisen opiskelun mahdollistaminen, lisää jouston mahdollisuuksia myös henkilöstölle. Tutkijan ja opettajan roolien yhteensovittaminen on tässä olennaista.

Strategia ja toimenpideohjelmat lähestyvät monia asioita laajalla rintamalla ja usein toimenpitein, mikä on hyvä asia. Huolena on kuitenkin resurssien riittävyys kaiken toteuttamiseen. TYY toivookin toteutuksessa kiinnitettävän erityistä huomiota toimenpiteiden kuormittavuuteen ja sen huomioimiseen aikataulutuksessa.

VAIKUTTAVA TUTKIJA

Toimenpideohjelma määrittää yliopiston tutkimukselle kuusi strategista monitieteellistä profiilia. Ylioppilaskunta näkee monitieteellisyyden painottamisen hyvänä asiana. Kuusi profiilialuetta eivät kuitenkaan kata yliopiston koko monipuolista tutkimuskirjoa. Profiilialueet saavat osaltaan vahvuutensa Turun yliopistossa laajasta perustutkimuksen pohjasta, joka tulee tulevaisuudessakin ylläpitämään strategisen profiilin kykyä vastata muuttuviin haasteisiin. Tämän perustutkimuksen ja strategisen profiilin yhteyden esiin nostaminen antaisi painavamman kuvan vahvuuksistamme. Samalla se huomioisi vielä paremmin laajan tutkimuspohjamme.

Tutkimusprofiili keskittyy vahvasti tieteentekemiseen. Sen vaikutukset koulutukseen eivät ole ymmärrettävästi käsittelyn keskiössä. Tulevaisuuden kannalta, profiilien saatua muotonsa, on hyvä pohtia miten ne hyödyttävät myös yliopiston opetustarjontaa. Osallistumme tämän osalta mielellämme keskusteluun.

Tutkijanuran huomioiminen omalla toimenpideohjelmalla on erittäin hyvä asia. Samaten avoimen tieteen ja tutkimuksen edistämisen huomiointi. On hienoa nähdä, että yliopisto on tavoitteellinen tiedemaailmaa laajasti koskettavassa asiassa ja varmistaa omaa hyvää toimintaa sen saralla.

Tutkimuksen infrastruktuurien osalta voi tekstiä pyrkiä muokkaamaan kielellisesti selkeämmäksi.

VASTUULLINEN KOULUTTAJA

5. Laadukas oppiminen ja sujuvat opintopolut -toimenpideohjelma

TYY piti kyseistä toimenpideohjelmaa onnistuneena, erityisesti jo mainittujen yliopistopedagogiikan ja opetushenkilöstön tutkimuksen tukemisen johdosta. Kirjatut toimenpiteet olivat tavoitteellisia ja pääasiassa selkeitä. TYY toivoo toimenpideohjelman hyviä tavoitteita täydennettävän vielä huomiolla yliopiston opetuksen tuottamasta osaamisesta.

TYY esittää seuraavaa lisäystä ohjelman tavoitteisiin (tavoitteen voi lisätä myös itse strategiatekstiin):

- Opetus korostaa kriittistä ja itsenäistä ajattelua ja opettaa oppimaan.

Laadukasta oppimista ja sujuvia opintopolkuja seurattaessa on tärkeää seurata opiskelijoiden antamaa palautetta. TYY toivoo mittareihin lisättävän opiskelijapalautteen, esimerkiksi Kandipalautteen.

On tärkeää, että yliopiston on huomionnut ympärivuotisen opiskelun. Sen osalta toimenpidettä voisi kuitenkin täsmentää. TYY toivoo sitä tarkennettavan seuraavasti (lisäys lihavoituna):

- ”Yliopisto tarjoaa kaikille opiskelijoille mahdollisuudet ympärivuotiseen opiskeluun. **Tämä toteutetaan monipuolistamalla ja joustavoittamalla suoritusmuotoja.** Tiedekuntien kesällä tarjoamista opinnoista tiedotetaan kattavasti ja ohjauksessa mietitään, mitkä opintojaksot sopivat erityisesti kesäaikana suoritettaviksi.”

TYY on myös mielellään mukana yliopiston kanssa miettimässä tarkempia keinoja edistää ympärivuotista opiskelua.

Opetussuunnitelmatyö on keskeinen väline opetuksen strategiselle kehittämiselle ja se on hyvä huomioida toimenpiteissäkin. TYY näkee, että toimenpideohjelmassa 5. *Laadukas oppiminen ja sujuvat opintopolut* on tarve seuraavalle toimenpidelisykselle:

Turun yliopisto käy strategiakauden opetussuunnitelmakerrosten aikana läpi osaamistavoitteet ja ylläpitää niiden ajantasaisia tieteellisiä valmiuksia ja työelämätaitoja. Samalla varmistetaan linjakkuuden säilyminen tutkintojen sisäisten osaamistavoitteiden kesken.	Opetussuunnitelma kierrokset 2016 ja 2018	Koulutuksesta vastaava vararehtori, koulutuksen toimiala
--	---	--

Perustelut lisäykselle:

Vastuullinen kouluttaja -tavoite painottaa muun muassa seuraavia asioita:

- *...koulutus perustuu uusimpaan tutkimukseen ja vastaa tulevaisuuden työelämän tarpeisiin. (vaatimus ajantasaisuudesta)*
- *...Olemme sitoutuneet vastuulliseen oppimisprosessiin. Tämä tarkoittaa huolellista opetussuunnitelmatyötä, ... (vaatimus linjakkuudesta huolehtimisesta)*
- *...Painotamme tutkintojen sisällöissä osaamisperustaisuutta. (vaatimus osaamistavoitteiden keskeisyydestä)*

Toimenpidelisyksensä tukisi näiden strategisten tavoitteiden toteutumista ja veisi opetussuunnitelmatyötä yhä tavoitteellisemmin osaamisperustaiseksi.

Miksi esitämme juuri tätä toimenpidettä? Turun yliopiston auditointiraportissa todetaan seuraava kehittämissuositus:

”Turun yliopiston tulisi arvioida kaikki opetussuunnitelmansa 3-4 vuoden välein kokonaisen kandidaatin tutkinnon suorittamisen näkökulmasta. Pienempiä muutoksia voitaisiin tehdä myös arviointien välillä.” (KARVI 4/15, s. 4)

Auditointiraportti suosittaa Turun yliopistolle kokonaisvaltaisempaa ja tavoitteellisempaa opetussuunnitelmien arviointia noin kerran strategia kaudessa. Suositus painottaa kokonaisuuden arviointi, jolloin osaamistavoitteiden linjakkuus nousee ensisijaisen tärkeäksi osaamisperustaisuuden toteutumiselle. Turun yliopisto tekee jo nyt hyvää opetussuunnitelmatyötä, mutta TYY on vakuuttunut, että auditointiraportin suosituksen yhdistäminen esitetyn toimenpiteen kautta yliopiston koulutuksen strategiaan tavoitteisiin vahvistaisi tutkintojemme osaamisperusteisuutta ja kilpailukykyä.

6. Opetuksen ja oppimisen digitalisaatio

TYY näkee digitalisaatioon keskittyvän toimenpideohjelman tervetulleeksi. Pedagogiikan huomioiminen digitalisaation edistämiseksi on erittäin keskeistä ja se tulee hyvin esiin luonnoksessa. Oppimisympäristöjen muuttuessa on tärkeää seurata opiskelijoiden muutokseen liittyviä mahdollisia opiskelutaitohaasteita. Ohjelman mittareiden osalta TYY toivoisi, että opiskelijoiden ja opettajien saamia hyötyjä ja antamaa palautetta digitalisaation tuomista muutoksista seurattaisiin. Tällainen mittari voisi esimerkiksi korvata opintohallinnon htv-luvut, joilla ei ole suoraa syy-seuraus -yhteyttä digitalisaatioon ja toimivat kehnosti sen seurantaan. Esimerkiksi opintohallinnolle, ja muillekin yksiköille, jo ennen nykyisiin sopeutustoimiin joutumista annettu 5 %:n säästötarve ei varmasti kerro digitalisaation etenemisestä yliopistolla.

TYY esittää seuraavaa lisäystä ohjelman mittareihin:

- Digitalisaation hyötyjä ja toimivuutta mitataan yliopiston yhteisiin kurssipalautekysymyksiin lisättävien kysymysten avulla.

7. Koulutuksen kansainvälistyminen

TYY piti kyseistä toimenpideohjelmaa onnistuneena. Kirjatuissa toimenpiteissä oli saavutettu hyvä konkreettisuuden taso ja asetettu selkeitä tavoitteita. Erityistä kiitosta on syytä antaa kirjaukselle velvoittavista kansainvälistymisosoista jokaisessa tutkinnossa sekä suomen kieleen ja suomalaiseen yhteiskuntaan perehdyttävän jakson sisällyttämisestä kaikkiin englanninkielisiin tutkinto-ohjelmiin. Kansainvälisten opiskelijoiden työelämäänsä sijoittumisen helpottaminen on äärimmäisen tärkeää niin Turun kuin laajemmin suomalaisen yhteiskunnan kansainvälistymisen kannalta. Samalla Turun yliopisto luo itsestään kuvaa vastuullisena kansainvälisenä kouluttajana. Yliopiston yhteistyölähtöinen toimenpide asiasta on erittäin tervetullut ja tavoite oikea.

TYY esittää *Koulutuksen kansainvälistyminen* -ohjelman mittareihin seuraavaa lisäystä:

- Turun yliopiston opiskelijoiden ulkomailla suorittamien Turun yliopiston tutkintoon hyväksiluettujen opintopisteiden määrää.

Perustelut:

”Vaihtoon lähtemistä tuetaan ohjauksella ja vaihdossa suoritettujen opintojen hyväksiluku sujuu ongelmitta.” (Koulutuksen kansainvälisyys -toimenpideohjelman tavoitteet)

Tarkkailemalla tutkintoihin sisällytettävien opintopisteiden määrää, pystymme seuraamaan ulkomailla suoritettujen opiskelujaksojen vaikutuksia opintojen etenemiseen ja suoritusten hyväksiluvun tehokkuutta. Hyväksiluettujen ulkomailla suoritettujen opintopisteiden määrällä pystymme, tietyin reunaehdoin, arvioimaan myös ulkomailla vietettyjen jaksojen oppimista laatua ja mielekkyyttä.

8. Koulutus ja työelämä

Mietittäessä koulutuksen yhteyttä työelämään keskeistä on opiskelijoiden työllistymisen tukeminen. Yrittäjäys ja uusien työnmuotojen huomioinen ovat hyviä tapoja tukea monipuolisia työuria. Samalla on muistettava, että suurin osa työllistyy edelleen perinteisiin palkkatöihin. Turun korkeakoulujen ja kaupungin yhteistyö on erittäin hyvä asia. Yhteistyön puitteissa voisi kuitenkin entistä tavoitteellisemmin edistää Turun yliopiston opiskelijoiden työllistymistä alueelle. Ehkä tällaista tavoitteenasettelua saadaan sisällytettyä RSGT-mittareihin tai kehittämällä yliopiston oma mittari seuraamaan tilannetta.

Ohjelmassa ollut alumnikirjaus oli valitettavan kevyt. Alumnitoiminnan kirjaaminen itsessään on kuitenkin hyvä asia. TYY vahvistaisi kirjausta tekemällä mentoroinnin kehittämiseen liittyvän lisäyksen (lisäys lihavoituna):

- Yliopiston alumnitoimintaa vahvistetaan. Alumnit ovat neuvottelukuntien keskeinen voimavara. **Yliopisto kehittää mentorointiohjelmaa yhdessä alumnien kanssa ja ottaa käyttöön kv-mentorointiohjelman vahvistamaan kansainvälisten opiskelijoiden yhteyttä suomalaiseen työelämään.**

TYY esittää toimenpidelisäystä:

Yliopisto kantaa vastuuta opiskelijoiden työllistymisen tukemisesta sisällyttämällä pakollisen työelämäjakson kaikkiin tutkintoihin	Opetussuunnitelma kierrokset 2018	Koulutuksen toimiala, yliopiston työelämäpalvelut
---	-----------------------------------	---

Perustelut:

Vastaavasti kuin pakollinen kansainvälisyysjakso on mahdotonta nähdä nykypäivän opiskelijaa, joka ei tarvitsisi työelämäjaksoa tutkintoonsa. Kuten kansainvälisyyden osalta, myös työelämäjaksojen osalta suurimmalla osalla opiskelijoista asia jo toteutuu harjoittelun tai muun työelämään osallistumisen kautta. Työelämäjakson tulee ensisijaisesti olla harjoittelu tai muu ohjattu työssäoppimisen muoto, mutta toteutuksessa on hyvä pitää mahdollisuus joustoon (projektitoiminta, AHOT-menettely, korvaava kurssitoiminta jne.). Opiskelijan kannalta paras lopputulos saadaan, kun jaksoon voi sisällyttää hänelle merkityksellistä työelämäsältöä. Vastuullisen koulutuksen ja laadunvarmistuksen kannalta olisi hyvä varmistaa tällaisen jakson sisältyminen kaikkiin tutkintoihin.

YHTEISKUNNAN HYVINVOINNIN JA TALOUDEN VAUHDITTAJA

Strategian kolmas tavoite ”Yhteiskunnan hyvinvoinnin ja talouden vauhdittaja” vaatii muutaman huomion. Varhaisissa luonnoksissa tavoite käsitteli lähinnä koulutusvientiä ja tuolloin TYY ehdotti sen laajentamista kattavammaksi kansainvälisyysysteemiksi. Hyvä, että kohtaa on lavennettu merkittävästi, vaikkakin eri suuntaan. Kokonaisuus rakentuu nyt yliopiston kolmannen tehtävän ympärille. Aikaisemmassa luonnoksessa nimenä oli ”Talouden vauhdittaja” ja sitä on haluttu laajentaa kattamaan yhteiskunnallista vuorovaikutusta laajemmin. Uusi otsikko ei kuitenkaan vastaa sisältöä, varsinkaan toimenpiteiden osalta. Kokonaisuudessa painottuu yrittäjyyden edistäminen ja koulutusvienti. Yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen osalta olisi toivonut laajempaa otetta ja koko teeman yhteys yhteiskunnan hyvinvointiin jää muodostumatta. Siitä huolimatta, että suurin osa toimenpiteistä on itsessään hyviä.

Koulutusviennin osalta kohdat positiivisten vaikutusten viestimisestä eri ryhmien keskuudessa kalskahtavat vanhan ajan valistustoiminnalta. Kriittiselle yhteisölle vain yhden puolen esiintuominen aiheuttaa helposti vastareaktion. Tärkeintä on varmasti viestiä toiminnasta ja sen mahdollisuuksista yleisesti.

HYVINVOIVA YHTEISÖ

14. Hyvä johtaminen ja työyhteisöhyvinvointi

Johtaminen on keskeinen tekijä yhteisön hyvinvoinnin kannalta. Tämän takia on erittäin hyvä, että siihen kiinnitetään huomiota ja hyvän johtamisen valmiuksien hankkimista tuetaan. TYY kuitenkin

kaipaisi ohjelmassa huomioitavan vahvemmin myös johtamisen toisen puolen, johdettavat. Työhön, toimintaan ja päätöksiin sitoutumisen ja motivaation kannalta ylioppilaskunta näkee olennaisena osallistavan johtamisen. Sitoutuminen on vahvinta, kun johtamisen kohteet tietävät vaikutusmahdollisuuksistaan ja pystyvät vaikuttamaan heitä koskettaviin asioihin. Tätä edistää päätöksenteon avoimuus ja johtajien kyky osallistaa alaisiaan päätöksenteossa ja sen valmistelussa.

Yliopisto ja ylioppilaskunta ovat näistä asioista varmasti samaa mieltä, mutta niiden näkyväksi tuominen ohjelman kuvaukseen ja tavoitteisiin antaisi selkeän viestin ja korostaisi myös tätä puolta. Viestin tärkeyttä korostavat yliopiston kohtaamat sopeutustoimet.

Yhteisön hyvinvoinnin kannalta on tärkeää huomioida opiskelijat kaikessa hyvinvointityössä jotta koko yhteisön kohtaamia haasteita pystytään kartoittamaan ja käsittelemään samanaikaisesti.

TYY esittää seuraavaa tarkennusta ohjelman mittareihin:

- Vuonna 2018 järjestettävän työhyvinvointikyselyn vastausprosentti ja tulokset. Hyvinvointikysely ulotetaan kattamaan myös opiskelijat.

15. Opiskelukyky ja opiskelijoiden hyvinvointi

TYY kiittää yliopistoa opiskelijoiden huomioimisesta osana yliopistoyhteisön hyvinvointia. Opiskelijoiden hyvinvointiin keskittyvän toimenpideohjelman alle kootut toimenpiteet näyttävät kannatettavilta ja toteutettavissa olevilta. Toimenpiteiden toteuttamiseksi todetaan laadittavan toimintasuunnitelmat vuosien 2016–2017 aikana. TYY toivoo ripeää suunnitteluvaihetta, jossa ylioppilaskunta ja opiskelijat ovat mukana. On tärkeää, että suunnittelu ei veny liian pitkälle, jotta toteuttaminen päästään aloittamaan.

TYY toivoo, että ohjelman kuvaukseen ja tavoitteeseen lisätään maininta opiskelijoiden tarvitsemasta tuesta muissakin vaiheissa kuin opintojen alussa.

TYYn lisäsehdotukset (lihavoituna):

KUVAUS

[...] Onnistunut ensimmäinen opiskeluvuosi on opiskelujen sujumisen kannalta olennainen. Silloin rakennetaan opiskelutaitojen lisäksi myös jäsenyyttä yliopistoyhteisössä. **Tämän lisäksi siirtymävaiheet alemmasta tutkinnosta ylempään ja valmistumiseen liittyen on tärkeä huomioida opiskelijoille haastavina tukea vaativina kohtina.**

TAVOITE

[...] Ensimmäisenä opiskeluvuonna uutta opiskelijaa tuetaan niin, että hän saa hyvän alun opinnoilleen. **Opiskelijoiden saamaa vastaavaa tukea myös muiden nivelvaiheiden (alemmasta tutkinnosta ylempään siirtyminen ja valmistuminen) haasteiden kohtaamisessa vahvistetaan.**

Perustelut:

Opiskelijoiden hyvinvoinnin haasteita kuuluu usein seuraavia asioita: toimimattomat opiskelustrategiat, oppimisvaikeudet, ajankäytön ja jaksamisen vaikeudet tai motivaatio-ongelmat (itseohjautuvuuden ja valinnanvapauden kääntöpuolet), gradun tekemiseen, valmistumiseen, ammatti-identiteettiin tai työelämään siirtymiseen liittyvät kysymykset, opiskelijoiden kokema stressi (pidempään opiskelleilla suurinta). Näiden haasteiden huomioimiseksi on hyvä tarkastella tuen osalta myös muita opiskelun vaiheita ensimmäisen vuoden lisäksi. Ensimmäisen vuoden osalta on tehty jo hyvää työtä, joka antaa toisaalta tilaa lisätä muiden vaiheiden vastaavaa tarkastelua.

TYY esittää kielellistä tarkennusta toimenpiteeseen ”Johdantojaksoa pidennetään ja sen sisältöä kehitetään entisestään.”

- Uusi muotoilu: ”Johdantojakso **jaetaan pidemmälle ajanjaksolle** ja sen sisältöä kehitetään entisestään.”

Strategiassa tulisi huomioida vahvemmin turvalliseen ja terveelliseen opiskeluympäristöön liittyviä seikkoja. Opiskelu sekä fyysistä että sosiaalista ympäristöä seurataan kolmen vuoden välein tehtävillä opiskelu ympäristön tarkastuksilla (YTHS:n vastuulla). Kyselyyn voi liittää myös opetustilanteisiin ja harjoitteluun liittyviä seikkoja, kuten ergonomiset luentosalit, viihtyisyyden ja harjoitteluun liittyvän seikat.

TYY esittää *Opiskelukyky ja opiskelijoiden hyvinvointi* -ohjelman mittareihin seuraavaa lisäystä:

- Terveystuolain mukaiset YTHS:n teettämät opiskelu ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastukset 3.vuoden välein

Hyvinvoivassa yhteisössä on yhteisesti sovitut pelisäännöt, miten yhteisössä ilmenneisiin ongelmatilanteisiin puututaan. Käytäntöjen tulee kattaa kaikki yliopiston ryhmät. OpintoVartu -mallin laajentaminen kaikkiin tiedekuntiin on yksi keino edetä asiassa.

TYY esittää toimenpidelisäystä 14. *Hyvä johtaminen ja työyhteisöhyvinvointi* -ohjelmaan:

Turun yliopisto vahvistaa yhteisön hyvinvointia ottamalla käyttöön yhteiset toimintavat ja sovittelukäytännöt ilmenneiden ongelmatilanteiden kohtaamiseen ja käsittelyyn. OpintoVartu-malli otetaan käyttöön kaikissa tiedekunnissa.	2016 käytäntöjen laatiminen, 2017 käyttöönotto	Henkilöstöpalvelut, koulutuksen toimiala
--	--	--

Tähän liittyen TYY esittää myös lisäystä 15. *Opiskelukyky ja opiskelijoiden hyvinvointi* -ohjelmaan:

Osana yliopistolle luotavia ongelmatilanteiden kohtaamiseen liittyviä toimintatapoja ja sovittelukäytäntöjä laaditaan ohjeistukset opiskelijoiden ja henkilökunnan sekä opiskelijoiden kesken syntyvien ongelmatilanteiden käsittelyyn. OpintoVartu-malli otetaan käyttöön kaikissa tiedekunnissa.	2016 käytäntöjen laatiminen, 2017 käyttöönotto	Henkilöstöpalvelut, koulutuksen toimiala
--	--	--

Lopuksi

Toimenpideohjelmat sisältävät monia tavoitteellisia ja tärkeitä Turun yliopistoa eteenpäin vieviä toimia. Opiskelijoiden kannalta erityisesti koulutukseen ja yhteisön hyvinvointiin liittyen toimenpiteet sisälsivät paljon hyvää. Ylioppilaskunta toivoo, että yliopisto huomioi lausunnossa esitetyt lisäysehdotukset ja vahvistaa entisestään strategian tavoitteiden kokonaisuutta.

Ylioppilaskunnan puolesta,

Mikko Mononen
hallituksen puheenjohtaja

Rauli Elenius
pääsihteeri

Lisätietoja: koulutuspoliittinen asiantuntija Joni Kajander, tyy-koposihteeri@utu.fi, puh. +358 44 796 1064